

ЗАКОН О ЗАДРУГАМА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се оснивање задруге, стицање и престанак статуса задругара, књига задругара, управљање задругом и органи задруге, имовина и пословање задруге, фондови, расподела добити и покриће губитака у задругама, вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја задруга, престанак задруге, задружни савези, задружна ревизија и оснивање Фонда за развој задруга, регистрација задруга, као и друга питања значајна за положај и рад задруге.

Појам задруге

Члан 2.

Задруга је правно лице које представља посебан облик организовања физичких лица (у даљем тексту: задругари) који пословањем на задружним начелима остварују своје економске, социјалне и културне интересе и који на демократски начин управљају и контролишу задругу (у даљем тексту: задруге).

Појам задругара

Члан 3.

Задругар је физичко лице које је члан задруге и у целости или делимично послује посредством задруге, односно које посредством задруге продаје своје производе и/или услуге, набавља производе или користи услуге потребне за обављање своје делатности или на други начин непосредно учествује у обављању делатности ради којих је задруга основана.

Задружне вредности и принципи

Члан 4.

Задруга се оснива и послује на задружним вредностима које се спроводе у складу са задружним принципима.

Задружне вредности су: самопомоћ, самоодговорност, демократичност, једнакост, правичност и солидарност које се спроводе у складу са задружним принципима, којима се, као смерницама конкретизованим у задружним правилима, чланови задруге руководе у управљању и пословању задругом.

Оснивање и рад задруга се заснива на следећим принципима:

1) добровољно и отворено чланство које подразумева да су задруге добровољне организације отворене за сва лица, која могу да користе њене услуге и која су спремна да прихвате одговорност чланства, без обзира на полне, социјалне, расне, политичке и верске разлике;

2) демократска контрола од стране задругара остварује се кроз задругу као демократску организацију контролисану од стране својих чланова, који активно

учествују у доношењу одлука и формулисању њене пословне и развојне политике, као и одговорност изабраних представника задруге свим члановима задруге. Сваки задругар има једнако право гласа у управљању и контроли пословања задруге (по принципу: један члан – један глас);

3) економско учешће задругара остварује се тако што чланови равноправно доприносе капиталу својих задруга и демократски га контролишу. Најмање један део капитала представља заједничко власништво задруге. Задругарима, уобичајено, припада право на ограничену накнаду, ако је примају, на име капитала насталог оснивачким улогом чланова. Чланови издвајају вишкове за неке или све од следећих циљева: развијање њихове сарадње оперативно, могуће успостављањем резерви од којих бар један део не може да буде делив; подела члановима у сразмери са њиховим трансакцијама које су имали са задругом и подршку других активности одобрених од стране чланства

4) аутономија и независност задруге се огледа у самосталности организације самопомоћи задруге којом управљају и коју контролишу задругари. Задруга чува своју самосталност, независност, демократску управу својих чланова и када закључује уговоре са другим субјектима, укључујући и државне органе, или када прикупља капитал од трећих лица;

5) образовање, обука и информисање односи се на обавезу задруге да обезбеђује образовање и обуку за своје чланове, изабране представнике, менаџере и запослене, да би они могли ефективно доприносити развоју својих задруга и информисању јавности - нарочито младе и лидере о природи и корисности задруга;

6) међузадружна сарадња указује на чињеницу да задруге најделотворније служе својим члановима истовремено јачајући задружни покрет тако што раде заједно кроз локалне, регионалне, националне и међународне структуре;

7) брига за заједницу се манифестује кроз активности задруге у складу са одрживим развојем својих заједница кроз политику одобрену од стране њихових чланова.

Задруга као правно лице

Члан 5.

Задруга стиче својство правног лица уписом у регистар који води орган надлежан за послове регистрације привредних субјеката (у даљем тексту: Регистар), у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката (у даљем тексту: Закон о регистрацији).

Задруга се не може организовати као привредно друштво у смислу закона којим се уређују привредна друштва или као други облик организовања, нити се може припојити или спојити са привредним друштвом или другим правним лицем које није задруга, нити променити облик у привредно друштво или друго правно лице.

Задруга може бити оснивач, односно члан другог правног лица, у складу са законом и задружним правилима.

Огранак

Члан 6.

Задруга може да образује један или више огранака.

Огранак је издвојени организациони део задруге који нема статус правног лица и преко кога друштво обавља делатност у складу са законом.

Огранак има своје место пословања, претежну делатност и заступника, а послове са трећим лицима обавља у име и за рачун задруге.

Задруга неограничено одговоара за обавезе према трећим лицима које настану у пословању његовог огранка.

Изузетно од става 1. овог члана, студентске, омладинске и стамбене задруге не могу оснивати огранке.

Пословно име

Члан 7.

Задруга послује под пословним именом.

Пословно име задруге обавезно садржи реч „задруга“, назив и седиште задруге као и врсту задруге.

Искључиво оне задруге које су регистроване и послују у складу са овим законом имају право и обавезу да у пословном имену користе ознаку „задруга“.

Задруга може у пословању, поред пословног имена, да користи и скраћено име, као и пословно име на страном језику, и то „кооператива“ или „кооп“, односно „cooperativa“ или „coop“, ако су та имена наведена у оснивачком акту и регистрована у складу са законом о регистрацији.

Пословно име задруге не може да буде заменљиво са пословним именом, односно називом друге задруге, другог привредног субјекта или другог правног лица, нити да изазива забуну о идентитету и делатности задруге или повезаности са привредним друштвом, те да вређа права интелектуалне својине, односно друга права.

Седиште

Члан 8.

Седиште задруге је место из кога се управља пословањем задруге.

Седиште задруге одређује се оснивачким актом.

Адреса задруге за пријем поште и достављање поште

Члан 9.

Достављање се врши на адресу седишта задруге.

Изузетно, задруга може да има посебну адресу за пријем поште на коју се врши достављање.

Ако је достава писмена задрузи на адресу за пријем поште, односно на адресу седишта задруге ако задруга нема регистровану адресу за пријем поште, путем препоручене пошиљке у смислу закона којим се уређују поштанске услуге била неуспешна, сматраће се да је достава те пошиљке уредно извршена истеком рока од осам дана од дана другог слања те пошиљке, под условом да је између та два слања протекло најмање 15 дана.

Достава писмена у судском, управном, пореском и другим поступцима врши се у складу са посебним законима.

Делатност задруге

Члан 10.

Задруга може обављати све законом дозвољене делатности.

Претежна делатност задруге одређује врсту задруге.

Претежна делатност је она делатност која је као таква одређена оснивачким актом и уписана у Регистар.

Врсте задруга

Члан 11.

Задруге се могу основати као земљорадничке, односно пољопривредне, стамбене, потрошачке, занатске, социјалне, студентске и омладинске, ученичке, здравствене и еколошке, као и друге врсте задруга за обављање производње, промета робе, вршења услуга и других делатности у складу са овим законом.

Овај закон примењује се на све врсте задруга, осим ако посебним прописом донетим на основу овог закона, за поједине врсте задруга није друкчије одређено.

Члан 12.

Земљорадничке, односно пољопривредне задруге могу бити опште и специјализоване (ратарске, воћарске, повртарске, виноградарске, сточарске, пчеларске и др.).

Земљорадничке задруге производе, откупљују, прерађују и продају пољопривредне, прехранбене и друге производе задруге и задругара, снабдевају задругаре репродукционим материјалом, енергентима, средствима за производњу, деловима за пољопривредну механизацију и другом робом, врше промет роба и услуга задруге, задругара и за задругаре и пружају услуге домаћинствима пољопривредника у организовању и развоју сеоског туризма и врше све остале послове од интереса за пословање задруге.

Специјализоване земљорадничке задруге организују производњу одређених производа, њихову прераду и пласман на тржишту.

Стамбене задруге, као инвеститори и извођачи радова, организују изградњу и одржавање, граде и одржавају станове, стамбене зграде, гараже и пословни простор за задругаре, ангажовањем средстава и рада задругара и других физичких и правних лица. Ангажовање средстава и личног рада задругара се уређује појединачним уговором између стамбене задруге и њених чланова у складу са позитивним прописима и задружним правилима.

Потрошачке задруге снабдевају производима широке потрошње и пружају одређене услуге својим члановима и члановима других врста задруга.

Занатске задруге израђују и продају своје занатске производе и производе домаће радиности, као и занатске производе и производе домаће радиности својих чланова, обављају занатске услуге и снабдевају чланове материјалом и средствима за производњу.

Студентске и омладинске задруге, као радне задруге, обезбеђују задругарима обављање привремених, повремених и других послова, за које се, у складу са прописима о раду не заснива радни однос, а у циљу стицања допунских средстава за школовање и задовољење основних социјалних, културних и других личних и заједничких потреба.

Студентске и омладинске задруге могу обављати и послове посредовања у запошљавању у складу са прописима о раду и запошљавању.

Ученичке задруге пружају подршку процесу образовања и оспособљавања ученика-задругара у стицању и увежбавању конкретних практичних вештина и способности. Ученичке задруге подстичу развој предузетничког духа, креативности, самосталности и радне етике ученика-задругара и омогућавају им да својим радом

стичу средства за развојне програме и пројекте у школи, као и ваннаставне, друштвене, спортске и културне активности, организовање екскурзија, набавку учила, помоћ ученицима слабијег материјалног стања и друге сличне потребе.

Здравствене задруге пружају помоћ задругарима и члановима њихових породица у остваривању здравствене заштите.

Социјалне задруге обављају различите делатности ради остварења социјалне, економске и радне укључености, као и задовољења других сродних потреба припадника угрожених друштвених група, или ради обезбеђивања услуга и решавања других социјалних проблема унутар локалне заједнице.

Циљеви социјалних задруга из става 11 овог члана представљају социјалне циљеве, односно социјалну мисију овог типа задруге. Социјални циљеви социјалне задруге се ближе одређују задружним правилима.

Социјалне задруге дужне су да најмање половину остварених прихода које остварују обављањем делатности улажу у унапређење и остваривање својих социјалних циљева.

Под припадницима угрожених друштвених група, у смислу овог закона, сматрају се лица која припадају друштвеним групама које се налазе у стању социјалне потребе у складу са законом који уређује област социјалне заштите и обезбеђивања социјалне сигурности грађана.

Задруге се могу оснивати и за обављање других делатности које нису забрањене законом.

Посебна заштита

Члан 13.

Задруга ужива посебну заштиту Републике, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе у обављању њене претежне делатности.

Посебна заштита из става 1. овог члана огледа се у подстицању задругарства мерама економске и аграрне политике, укључујући давање одговарајућих олакшица и погодности, које се утврђују посебним прописима, као и могућности оснивања посебних фондова (фондација) за развој задруга од стране јединица локалне самоуправе или аутономне покрајине.

II. ОСНИВАЊЕ ЗАДРУГЕ

Члан 14.

Задруга се оснива на неодређено време на оснивачкој скупштини, доношењем оснивачког акта, задружних правила и избором органа.

Најмањи број оснивача

Члан 15.

Задругу може основати најмање пет пословно способних физичких лица.

(АЛТЕРНАТИВА: Задругу може основати најмање десет пословно способних физичких лица.)

Изузетно од члана 2. овог закона и става 1. овог члана, ученичку задругу може основати школа и/или дом ученика.

Најмањи број оснивача задруге, прописан ставом 1. овог члана, не могу чинити лица која живе у заједничком домаћинству са оснивачем.

Оснивачи и чланови задруге могу да буду домаћа и страна физичка лица у складу са законом (у даљем тексту: физичко лице).

Средства за оснивање и пословање задруге

Члан 16.

Зависно од циљева оснивања и потребних средстава за оснивање и пословање, задруге се могу оснивати са улозима или чланаринама, у складу са уговором о оснивању и задружним правилима.

Оснивачка скупштина

Члан 17.

Задруга се оснива на оснивачкој скупштини.

Оснивачку скупштину сазива представник оснивача који су одлучили да оснују задругу.

Оснивачка скупштина се може одржати и пуноважно одлучивати ако скупштини присуствују оснивачи у најмањем броју прописаном у члану 15. овог закона.

Оснивачка скупштина доноси одлуке већином гласова присутних, уз услов да је потребно минимум 5 гласова за доношење одлуке.

Већином гласова присутних лица из става 3. овог члана, оснивачка скупштина бира председавајућег који води седницу скупштине.

На оснивачкој скупштини одређује се износ основног капитала и најнижи износ улога, односно чланарине за сваког оснивача задруге, усвајају се оснивачки акт и задружна правила и бирају се органи задруге.

Улози, односно чланарина мора се уплатити на рачун задруге у року од 30 дана од дана одржавања оснивачке скупштине.

Записник

Члан 18.

На оснивачкој скупштини задруге води се записник у писаном облику.

Записник из става 1. овог члана води се у књизи записника, а нарочито садржи: време и место одржавања оснивачке скупштине, податке о задругарима из уговора о оснивању задруге, укупан оснивачки капитал задруге, врсту и вредност улога сваког задругара, односно чланарине, датум до када треба извршити уплату, односно уношења улога, односно чланарине сваког задругара, одлуку о доношењу задружних правила и одлуку о избору органа задруге.

Записник из става 1. овог члана потписује председавајући оснивачке скупштине, записничар и сви присутни чланови скупштине.

Оснивачки акт

Члан 19.

Оснивачки акт задруге је уговор о оснивању који се закључује у писменој форми.

Потписи оснивача на уговору о оснивању оверавају се у складу са законом којим се уређује овера потписа.

Уговор о оснивању обавезно садржи:

- 1) пословно име и седиште задруге;
- 2) лично име и пребивалиште, занимање, јединствени матични број и број личне карте сваког оснивача, односно за – странца – уместо јединственог матичног броја и броја личне карте, садржи лични број за странца и број личне карте за странца или број пасоша и државу издавања;
- 3) претежну делатност задруге;
- 4) податке о првом директору задруге или лицу које ће вршити заступање задруге као вршилац дужности директора;
- 5) износ основног капитала, износ, врсту и вредност улога сваког оснивача и опис врсте и вредности неновчаног улога, као и време уплате новчаних улога, односно начин и време уношења неновчаних улога;
- 6) одговорност задругара за обавезе задруге;
- 7) износ, време и начин плаћања чланарине за осниваче задруге која се оснива и послује без улога;
- 8) начин обезбеђења средстава за покриће трошкова оснивања;
- 9) друга питања од значаја за оснивање задруге.

Изузетно од става 3. овог члана уговор, односно одлука о оснивању ученичке задруге садржи одредбе о пословном имену и седишту задруге, називу и седишту оснивача, износу средстава потребних за оснивање задруге, правима и обавезама оснивача и другим питањима значајним за оснивање ученичке задруге.

Сви акти донети на оснивачкој скупштини, у изворном облику без измена, чувају се трајно.

Оснивачки акт мења се одлуком скупштине задруге у складу са овим законом.

Потпис председавајућег скупштине на измењеном оснивачком акту из става 5. овог члана оверава се у складу са законом којим се уређује овера потписа.

Задружна правила

Члан 20.

Задружна правила су општи акт задруге којим се уређује управљање задругом, унутрашња организација задруге и друга питања у складу са овим законом.

Задружна правила садрже одредбе о:

- 1) пословном имену и седишту задруге;
- 2) делатности задруге;
- 3) условима и начину стицања и престанка статуса задругара;
- 4) правима и обавезама задругара према задрузи и задруге према задругарима, а нарочито у области безбедности и здравља на раду;
- 5) износу основног капитала задруге у време оснивања, као и начин и услове за његово повећање и смањење;
- 6) минималној вредности новчаног улога, односно чланарине оснивача и задругара који приступају задрузи после оснивања, начину и времену њихове уплате односно начину утврђивања вредности и начину и времену уношења неновчаних улога тих задругара;
- 7) начину утврђивања и исплате улога задругарима, у случају престанка статуса задругара, односно у случају престанка задруге;
- 8) одговорности задруге за обавезе у правном промету са трећим лицима;
- 9) Додатним улозима задругара;
- 10) избору, опозиву и делокругу органа задруге, броју чланова органа, мандату, као и начину сазивања и одлучивања органа;

- 11) избору, опозиву, правима и обавезама представника задругара, ако скупштину чине њихови представници;
- 12) заступању и представљању задруге;
- 13) унутрашњој организацији задруге;
- 14) врсти и износу јемства, изузев за задруге које се оснивају уплатом чланарине;
- 15) расподели добити и покрићу губитака задруге;
- 16) књизи задругара и књизи записника;
- 17) задружној ревизији;
- 18) обавештавању задругара и пословној тајни задруге;
- 20) међузадружној сарадњи;
- 21) задружном образовању и информисању задругара;
- 22) статусним променама и престанку задруге;
- 23) општим актима задруге и начину њиховог доношења и
- 24) другим питањима од значаја за управљање и пословање задруге.

Задружна правила мењају се одлуком скупштине задруге, у складу са одредбама овог закона.

Законски заступник задруге и председник скупштине задруге су у обавези да након сваке измене оснивачког акта, односно задружних правила, потпишу пречишћени текст тих докумената.

Основни капитал

Члан 21.

Оснивач улаже у задругу улог.

Улог може бити новчани и неновчани.

Неновчаним улогом сматрају се ствари и права изражене у новчаној противвредности.

Улози оснивача чине основни капитал задруге.

Минимални новчани део основног капитала задруге износи 50.000 динара.

Задружним правилима одређује се минимални појединачни улог.

Улог се не може враћати задругару, залагати нити бити предмет извршења или обезбеђења за обавезе задругара, за време трајања статуса задругара.

Задругар може имати само један улог у задрузи.

Улози чланова задруге не морају бити једнаки.

Улог задругара не може се преносити правним послом.

Повећање улога

Члан 22.

Задругари могу донети одлуку о повећању својих улога.

Уговором о оснивању и задружним правилима, утврђују се права и обавезе задругара у погледу повећања постојећих улога, као и начин и време уплате, односно уношења и враћања додатно повећаних улога.

Повећање и смањење основног капитала

Члан 23.

Основни капитал задруге може се увећати улозима нових задругара, увећањем улога постојећих задругара или претварањем нераспоређене добити и/или

расположивих резерви за те намене приказаних у финансијском извештају за предходну пословну годину, одлуком скупштине задруге.

Основни капитал задруге може се смањити одлуком скупштине задруге, али не испод законом прописаног минималног новчаног оснивачког капитала.

Повећање, односно смањење основног капитала, обавезно се евидентира у књизи задругара.

Чланарина

Члан 24.

Задруге које се оснивају без улога задругара, средства за оснивање и пословање обезбеђују из чланарине задругара.

Износ чланарине одређује се задружним правилима у једнаком износу за све осниваче као и за задругаре који приступе задрузи након оснивања.

По престанку статуса задругара, чланарина се не враћа.

Одредбе овог закона којима се уређује основни капитал, не примењују се на задруге које се оснивају и послују са чланаринама.

Сходна примена

Члан 25.

На сва питања која се односе на задруге, а која нису посебно уређена овим законом, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује правни положај привредних друштава, заједничке за све правне форме привредних друштава.

III. СТИЦАЊЕ, ПРЕСТАНАК И ПРЕНОС СТАТУСА ЗАДРУГАРА

Стицање статуса задругара

Члан 26.

Статус задругара стиче се оснивањем задруге или приступањем задрузи, на начин и под условима прописаним овим законом и задружним правилима.

Оснивач задруге нема посебних нити већих права ни одговорности у односу на остале чланове задруге.

Статус задругара не може се стећи само на основу уплате улога или чланарине, односно уноса улога.

Да би лице стекло статус задругара у земљорадничкој задрузи потребно је да се бави послом који је одређен делатношћу задруге што се уређује задружним правилима.

Статус задругара ученичке задруге могу стећи ученици школе, односно дома ученика, оснивача те задруге.

Приступање

Члан 27.

Статус задругара приступањем задрузи може стећи свако физичко лице у складу са овим законом и задружним правилима.

Статус задругара приступањем задрузи може стећи физичко лице, наследник умрлог задругара, ако испуњава законом предвиђене услове и поднесе писани захтев за приступање, а у складу са овим законом и задружним правилима.

Акти о приступању

Члан 28.

Статус задругара приступањем задрузи стиче се на основу одлуке о прихватању захтева за приступање и потписивањем приступне изјаве.

Одлуку о прихватању захтева за приступање задрузи доноси управни одбор, односно скупштина задруге у задругама које немају управни одбор.

Управни одбор задруге или други овлашћени орган задруге дужан је да, најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, писмено обавести подносиоца захтева да ли је захтев прихваћен.

Ако надлежни орган задруге о својој одлуци не обавести подносиоца захтева у року из става 5. овог члана, сматраће се да је захтев прихваћен.

Подносилац захтева чији је захтев одбијен, има право жалбе скупштини задруге, у року утврђеном задружним правилима.

Скупштина задруге мора да донесе одлуку по жалби на својој првој наредној седници.

Ако скупштина задруге одлуку по жалби задругара не донесе у року из става 7. овог члана, сматраће се да је жалба усвојена.

Одлука о прихватању захтева за приступање

Члан 29.

Одлука о прихватању захтева за приступање задрузи садржи, нарочито:

1) лично име и пребивалиште, занимање, јединствени матични број и број личне карте сваког оснивача, односно за странца уместо јединственог матичног броја и броја личне карте садржи лични број за странца и број личне карте за странца или број пасоша и државу издавања;

2) износ новчаног улога или чланарине, односно опис врсте и вредност неновчаног улога које лице које приступа задрузи уноси у задругу;

3) врсту и износ јемства, ако постоји;

4) време уплате, односно начин и време уношења неновчаног улога и

5) друге одредбе одређене задружним правилима.

Приступна изјава

Члан 30.

Одлука о прихватању захтева за приступање задрузи и задружна правила достављају се лицу које приступа задрузи.

Лице чији је захтев о приступању задрузи прихваћен приступа задрузи потписивањем приступне изјаве која садржи нарочито: изјаву потписника да прихвата права, обавезе и одговорности задругара утврђених задружним правилима, одредбе уговора о оснивању, као и да је упознат са обавезама задруге насталим пре потписивања приступне изјаве.

Права и обавезе члана задруге

Члан 31.

Члан задруге има право на:

1) да користи услуге и средства своје задруге на основу заједничког интереса;

2) део добити израчунате према сразмери вредности његових послова са задругом и/или на деобу према унетом улогу;

3) повраћај улога у случају престанка његовог чланства у задрузи или у случају престанка задруге ликвидацијом, ако овим законом или задружним правилима није одређено друкчије.

Обавезе члана задруге су:

- 1) да поштује задружна правила, друга општа акта, одлуке органа задруге, без обзира да ли је гласао за њих или не;
- 2) да се уздржи од било какве активности штетне по циљеве и сврху пословања задруге;
- 3) да активно и слободно учествује у раду и пословању задруге;
- 4) да уплати улог или чланарину на које се обавезао.

Престанак статуса задругара

Члан 32.

Статус задругара престаје:

- 1) иступањем;
- 2) искључењем;
- 3) смрћу задругара;
- 4) престанком задруге и
- 5) у случају других догађаја, који воде престанку статуса задругара, одређених задружним правилима.

Иступање

Члан 33.

Задругар иступа из задруге на основу писане изјаве о иступању.

Статус задругара престаје када задруга прими његову писану изјаву о иступању, осим ако у задружним правилима није одређен отказни рок, који не може да буде дужи од шест месеци.

Ако члан задруге има доспеле обавезе према задрузи, статус члана задруге престаје по подмирењу тих обавеза, али не пре истека отказног рока.

Искључење

Члан 34.

Задругар се искључује из задруге када намерно или из грубе непажње угрожава или отежава остваривање заједничких потреба чланова задруге из члана 2. овог закона, као и из других разлога утврђених овим законом и задружним правилима.

Одлуку о искључењу задругара доноси управни одбор, односно скупштина задруге у задругама које немају управни одбор.

Одлука из става 2. овог члана обавезно садржи образложење и поуку о правном леку.

Против одлуке о искључењу задругар може поднети жалбу скупштини задруге, у року од 15 дана од дана пријема одлуке.

Скупштина задруге је дужна да донесе одлуку по жалби на првој наредној седници.

Ако скупштина задруге одлуку по жалби задругара не донесе у року из става 5. овог члана, сматраће се да је жалба усвојена.

Статус задругара престаје даном истека рока за подношење жалбе, односно даном доношења одлуке скупштине задруге којом је жалба одбијена.

Права и обавезе задругара у случају престанка статуса задругара

Члан 35.

Даном престанка статуса задругара, престају права и обавезе задругара, осим права и обавеза утврђених овим законом и задружним правилима.

Задругар, односно његов наследник или правни следбеник, је дужан да, пре престанка статуса задругара, измири све своје обавезе према задрузи на начин и под условима који су одређени задружним правилима.

Уколико обавезе по закљученим уговорима и другим појединачним пословима са задругом доспевају након престанка статуса задругара, или нису измирене у року, задругар је дужан да испуни ове обавезе независно од тога да ли му је статус задругара престао.

По престанку статуса задругара, задругар, односно његов наследник или правни следбеник има право на исплату, односно повраћај улога, на начин и у роковима одређеним задружним правилима.

Улози се не могу враћати пре престанка одговорности задругара за обавезе задруге.

Исплата улога врши се у новцу, ако задружним правилима није одређено да се вредност улога уместо исплате у новцу, може надокнадити у стварима, а на основу писменог споразума са задругаром.

Задруга врши исплату улога и добити задругару коме је престао статус задругара, односно његовим наследницима или правним следбеницима најкасније у року од шест месеци по протеклу пословне године у којој је задругар изгубио овај статус.

Алтернативни начини решавања спорова у задрузи

Члан 36.

Чланови задруге и задруга могу своје спорове из међусобних односа у вези са чланством и пословањем у задрузи најпре изнети пред миритеља ради покушаја споразумног решавања спора.

Поступак мирења, избор миритеља, обавезност поступка пред миритељем и остала питања уређују се у правилима задруге у складу са законом.

Књига задругара

Члан 37.

Задруга је дужна да води књигу задругара.

Књига задругара има карактер јавне исправе.

У књигу задругара уписује се: име и презиме, пребивалиште, занимање, јединствени матични број грађана и број личне карте задругара; датум стицања статуса задругара; врста, датум и износ уписаног улога задругара; датум и износ уплаћеног, односно унетог улога; износ и начин плаћања чланарине; датум и начин престанка статуса задругара; датум исплате улога и други подаци одређени задружним правилима, као и све промене тих података.

Задруга је дужна да трајно чува књигу задругара и да је редовно ажурира.

Задруга је дужна да књигу задругара држи у седишту задруге.

Задругари имају право увида у књигу задругара и право на изводе из књиге задругара.

Повериоци задруге и друга овлашћена лица која имају правни интерес имају право увида у књигу задругара на основу писаног захтева.

Писане изјаве о приступању, односно писане изјаве о иступању из задруге, као и друга акта у вези са стицањем и престанком статуса задругара, саставни су део књиге задругара.

По престанку задруге по било ком основу, председник скупштине задруге или друго овлашћено лице, књигу задругара предају Општем задружном савезу Србије, на трајно чување.

IV. УПРАВЉАЊЕ ЗАДРУГОМ И ОРГАНИ ЗАДРУГЕ

Управљање задругом

Члан 38.

Задругом управљају задругари.

У управљању задругом, чланови задруге имају једнако право гласа (принцип "један члан - један глас").

Органи задруге

Члан 39.

Органи задруге су: скупштина, управни одбор, надзорни одбор и директор.

Председник и чланови управног одбора, надзорног одбора и директор, бирају се на време одређено задружним правилима, које не може бити дуже од пет година, уз могућност поновног избора.

У задрузи која има мање од 20 задругара, задружним правилима може да се одреди да функцију управног одбора и надзорног одбора врши скупштина задруге.

Услови за пуноважно одлучивање органа задруге

Члан 40.

Скупштина задруге, управни одбор и надзорни одбор, могу пуноважно да одлучују ако су њихове седнице уредно сазване и ако је присутно више од половине укупног броја њихових чланова.

Да би се сматрало да је скупштина задруге, управни одбор или надзорни одбор уредно сазван, потребно је да се позиви њиховим члановима доставе најкасније 15 дана пре дана одржавања седнице.

1. Скупштина задруге

Састав и надлежност

Члан 41.

Скупштину задруге чине сви задругари.

Скупштина задруге је највиши орган у задрузи.

Скупштина задруге:

- 1) доноси оснивачки акт;
- 2) доноси задружна правила;
- 3) усваја измене и допуне оснивачког акта и задружних правила;

- 4) одлучује о промени седишта, пословног имена, претежна делатности, врсте задруге, образовање или гашења огранака задруге;
- 5) одлучује о статусним променама и престанку задруге;
- 6) одлучује о оснивању привредног друштва или другог правног лица;
- 7) одлучује о повећању и смањењу основног капитала задруге;
- 8) одлучује о образовању или гашењу фондова за различите намене и начину њиховог коришћења;
- 9) утврђује пословну политику и усваја годишњи извештај о пословању и спровођењу пословне политике;
- 10) усваја план рада, финансијски план и програм развоја;
- 11) усваја финансијске извештаје;
- 12) одлучује о расподели добити и покрићу губитака;
- 14) бира и разрешава директора задруге;
- 15) одлучује о располагању имовином;
- 16) одлучује о именовану и разрешењу ликвидационог управника;
- 17) бира и разрешава чланове управног и надзорног одбора, као и председника скупштине;
- 18) доноси пословник о свом раду;
- 19) разматра извештај о обављеној ревизији и предлаже мере за отклањање утврђених неправилности;
- 20) одлучује о другим питањима у складу са овим законом и задружним правилима.

Начин рада и одлучивања

Члан 42.

Скупштина задруге заседа најмање једном годишње.

Годишња скупштина задруге одржава се најкасније у року од два месеца од завршетка пословне године, ради усвајања финансијских извештаја и одлучивања о расподели добити.

Изузетно од става 1. овог члана, задруге које подлежу ревизији редовних финансијских годишњих извештаја обавезне су да годишњу скупштину одрже најкасније у року од девет месеци од завршетка пословне године, ради усвајања финансијских извештаја и одлучивања о расподели добити.

Седнице скупштине задруге које се одржавају између годишњих скупштина су ванредне.

Седницу скупштине задруге сазива председник скупштине задруге.

Председник скупштине задруге дужан је да сазове ванредну седницу скупштине задруге и на захтев директора, управног одбора, надзорног одбора или на захтев трећине задругара, ако задружним правилима није друкчије одређено.

Уколико председник скупштине задруге није у могућности или одбије да на основу захтева из става 6. овог члана сазове скупштину задруге, скупштину може сазвати и сам подносилац захтева ако испуни услове из става 6. овог члана.

Представљање у скупштини задруге

Члан 43.

Ако задруга има више од 100 задругара, задружним правилима може се одредити начин њиховог представљања у скупштини.

Представник задругара не може бити лице које није задругар.

Представници не могу одлучивати о статусним променама задруге, престанку задруге и имовини задруге.

Представнике у представничку скупштину бирају задругари личним изјашњавањем на скупштини задруге, а скупштина задруге потврђује њихово овлашћење за представљање усвајањем предлога задругара већином гласова присутних чланова.

Представници чланова задруге бирају се на време које не може бити дуже од 4 година уз могућност поновног избора.

Изузетно од став 3. овог члана, код стамбених и омладинских задруга које имају више од 250 чланова, представници могу одлучивати о свим питањима, ако је то посебно уређено задружним правилима.

Записник са седнице

Члан 44.

О току седнице скупштине задруге води се записник у који се уносе подаци, нарочито о:

- 1) датуму и месту одржавања седнице;
- 2) дневном реду седнице;
- 3) председавајућем, лицу изабраном за вођење записника односно бројање гласова, питањима која су предмет гласања, броју гласова за одлуку и против одлуке и броју уздржаних од гласања;
- 4) приговору задругара на вођење седнице или издвојеним мишљењима присутних задругара;
- 5) приговору задругара, директора или чланова управног одбора на одлуке.

Записник потписује председавајући скупштине и записничар, а његова веродостојност се потврђује усвајањем записника на следећој седници скупштине.

Уз записник се прилажу: списак присутних задругара, докази о сазивању скупштине, акта и други материјали у вези са питањима о којима се расправљало и одлучивало на седници.

Сваки задругар има право увида у записник и његове прилоге.

2. Управни одбор

Састав и избор

Члан 45.

Управни одбор састоји се од најмање три члана.

Број чланова и начин попуњавања састава управног одбора одређује се задружним правилима.

Чланови управног одбора бирају се из реда задругара.

Управни одбор има председника, кога бирају чланови управног одбора, већином од укупног броја чланова.

За члана управног одбора не може бити биран председник скупштине, чланови надзорног одбора и директор задруге.

Надлежност

Члан 46.

Управни одбор:

- 1) предлаже и спроводи пословну политику и припрема извештаје о спровођењу пословне политике;
- 2) разматра и предлаже план рада, финансијски план и програм развоја;
- 3) разматра и предлаже извештај о пословању;
- 4) разматра и предлаже усвајање финансијских извештаја;
- 5) одлучује о стицању и престанку статуса задругара, након оснивања задруге;
- 6) предлаже расподелу добити и начин покрића губитака;
- 7) припрема предлоге одлука за скупштину задруге и спроводи одлуке скупштине задруге;
- 8) предлаже скупштини избор и разрешење директора задруге;
- 9) доноси инвестиционих одлука;
- 10) предлаже скупштини одлуке о располагању имовином у складу са задружним правилима;
- 11) доноси пословник о свом раду;
- 12) доноси одлуке и обавља и друге послове, у складу са овим законом и задружним правилима.

Одлучивање и одговорност

Члан 47.

Управни одбор може одлучивати ако седници присуствује више од половине од укупног броја чланова.

Управни одбор доноси одлуке већином гласова од укупног броја присутних чланова.

Чланови управног одбора дужни су да врше своју функцију савесно и поштено, одговорно према задрузи, са пажњом доброг привредника и у складу са интересима задруге и свих њених чланова.

Председник и чланови управног одбора одговорни су скупштини задруге за штету коју проузрокују вршењем или невршењем својих дужности, поступањем супротно закону или задружним правилима, ако су поступали са грубом непажњом или у намери да се штета проузрокује.

Лица из става 4. овог члана не сnose одговорност за штету ако су гласала против одлука и радњи којима је штета проузрокована или ако су издвојила своје мишљење приликом гласања.

Председник, и чланови управног одбора могу бити разрешени из разлога који се одређују задружним правилима.

3. Надзорни одбор

Састав и избор

Члан 48.

Надзорни одбор састоји се од најмање три члана.

Чланове надзорног одбора бира скупштина задруге из реда задругара.

Надзорни одбор има председника, кога бирају чланови надзорног одбора, већином од укупног броја чланова.

Начин избора и друга питања у вези са радом надзорног одбора, одређује се задружним правилима.

За члана надзорног одбора не може бити биран председник, чланови управног одбора, директор задруге и председник скупштине.

Надлежност

Члан 49.

Надзорни одбор:

- 1) врши надзор над радом управног одбора и директора;
- 2) прегледа финансијске и друге извештаје и извештаје о пословању и извештава скупштину задруге о финансијским извештајима задруге;
- 3) контролише усклађеност пословања задруге са законом и задружним правилима и принципима;
- 4) ангажује, по потреби, друга стручна лица за одговарајућу област када је то потребно ради стручне анализе финансијских и других извештаја и извештаја о пословању задруге;
- 5) разматра извештај ревизије и предлаже мере за отклањање утврђених неправилности;
- 6) подноси извештај задругарима на свакој годишњој скупштини задруге, а по потреби и на ванредној скупштини задруге када сматра да је то потребно или када то затражи скупштина, управни одбор или директор задруге;
- 7) доноси пословник о свом раду и
- 8) обавља и друге послове, у складу са овим законом и задружним правилима.

Овлашћења

Члан 50.

Управни одбор и директор задруге, дужни су да надзорном одбору дају сва обавештења и податке о пословању задруге, као и да му омогуће увид у документацију задруге и несметан рад.

Надзорни одбор дужан је да поднесе захтев за сазивање седнице скупштине задруге, ако у вршењу надзора утврди да су повређени интереси задруге, а нарочито ако утврди неправилности у раду и пословању задруге или теже кршење закона, задружних правила или одлука скупштине задруге.

Одлучивање и одговорност

Члан 51.

Надзорни одбор може одлучивати ако седници присуствује више од половине од укупног броја чланова.

Надзорни одбор доноси одлуке већином гласова од укупног броја присутних чланова.

Чланови надзорног одбора дужни су да врше своју функцију савесно и поштено, одговорно према задрузи, са дужном пажњом и у складу са интересима задруге и свих њених чланова.

Председник и чланови надзорног одбора одговорни су скупштини задруге.

4. Директор

Надлежност

Члан 52.

Директор:

- 1) заступа задругу;
- 2) организује рад и води пословање задруге;
- 3) стара се о законитости и одговара за законитост рада задруге;
- 4) припрема план рада и програм развоја;
- 5) припрема и подноси извештај о пословању;
- 6) припрема и подноси финансијске извештаје;
- 7) извршава одлуке скупштине, управног одбора и надзорног одбора и
- 8) обавља и друге послове, у складу са овим законом и задружним правилима и принципима.

Вршилац дужности

Члан 53.

Ако директор задруге није изабран, скупштина задруге може изабрати вршиоца дужности директора, на период који не може бити дужи од годину дана.

Разлози за разрешење и одговорност

Члан 54.

Директор може бити разрешен из разлога који су прописани законом односно одређени задружним правилима.

Директор је одговоран за штету коју проузрокује задрузи својим несавесним радом, незаконитим поступањем или недомашинским понашањем, невршењем својих дужности, односно сваким поступањем које је супротно стандардима доброг привредника, ако је поступао у намери да се штета проузрокује или са грубом непажњом, као и из других разлога утврђених задружним правилима.

Директор задруге сноси и материјалну одговорност за одлуке које је донео, а којима је задрузи нанета материјална штета.

5. Ограничење избора и забрана конкуренције

Ограничење избора

Члан 55.

За председника и чланове управног одбора, надзорног одбора, директора и председника скупштине, не може бити бирано лице које је правноснажно осуђено за кривична дела против имовине, привреде, права по основу рада, животне средине, правног саобраћаја и службене дужности, за која су наступиле правне последице, док те последице трају, као и из других разлога одређених задружним правилима.

Председник и чланови управног одбора, надзорног одбора, директор и председник скупштине, не могу бити међусобно у крвном сродству у правој линији и побочној линији до трећег степена сродства, у односу усвојилац - усвојеник или супружници.

Забрана конкуренције

Члан 56.

Председник и чланови управног одбора, надзорног одбора и директор задруге, председник скупштине и запослени у задрузи не могу, за свој или туђ рачун, да обављају послове из оквира делатности задруге, нити могу да буду задругари,

запослени или лица која имају уговорна овлашћења да управљају пословима друге задруге исте или сличне делатности, односно не могу имати више од 20% удела у власништву у привредном друштву или у другом правном лицу које обавља исту или сличну делатност као задруга, осим ако су власничка права стекли по основу бесплатне поделе акција у складу са законом којим се уређује приватизација.

Повреда забране конкуренције, задрузи и сваком задругару даје право на накнаду штете која се остварује тужбом пред надлежним судом, у року од годину дана од дана сазнања за учињену повреду, а најкасније у року од три године од дана учињене повреде.

Скупштина или управни одбор задруге може, разрешити дужности лица која повреде забрану конкуренције из става 1. овог члана, а ако се забрана односи и на задругаре, или поједине запослене, скупштина или управни одбор задруге их може искључити из задруге, односно изрећи меру престанка радног односа.

Задружним правилима могу се утврдити и друге мере за случај непоштовања забрана из овог члана.

V. ИМОВИНА И ПОСЛОВАЊЕ ЗАДРУГЕ

Имовина задруге

Члан 57.

Имовину задруге чине право својине на покретним и непокретним стварима, новчаним средствима, хартијама од вредности и друга имовинска права које је задруга стекла пословањем или другим правним послом и представља имовину у задружној својини.

Имовина у задружној својини образује се из улога или чланарине задругара који су пренесени у својину задруге, средстава остварених радом и пословањем задруге и средстава које је задруга стекла на други дозвољен начин и уписују се у јавну евиденцију као задружна својина.

Задруга управља, користи и располаже имовином у задружној својини, у складу са законом, уговором о оснивању, односно задружним правилима, и у обавези је да очува вредност имовине у задружној својини и о свим променама извештава надлежни задружни савез.

Пословање задруге

Члан 58.

Задруга послује у своје име и за свој рачун, у своје име и за рачун задругара или у име и за рачун задругара, а у складу са уговором о оснивању, односно задружним правилима.

Задруга у свом пословању користи имовину задруге, а може да користи рад, и средства у својини задругара и других правних и физичких лица на основу посебно закљученог уговора, у складу са задружним правилима.

Задруга може, у оквиру регистроване делатности, односно делатности одређене у оснивачком акту да обавља послове и са лицима која нису задругари и за њих, на начин и у обиму којим се не доводе у питање задружни принципи и циљеве њене делатности, у складу са посебно закљученим уговором и задружним правилима.

Одговорност за обавезе

Члан 59.

Задруга у правном промету одговара за своје обавезе целокупном својом имовином.

Задругар одговара за обавезе задруге до висине свог улога.

Задругар који плаћа чланарину не одговара за обавезе задруге сопственом имовином.

Злоупотребе задруге

Члан 60.

Задругари могу према трећим лицима лично одговорати (сопственом имовином) за обавезе задруге ако злоупотребе задругу за незаконите или преварне циљеве или ако са имовином задруге располажу као са сопственом имовином.

Лица из става 1. овог члана одговорна су за обавезе задруге солидарно.

Одговорност из ст. 1. и 2. овог члана утврђује надлежни суд, при чему узима у обзир све околности везане за злоупотребу, а нарочито да се општи принцип ограничене одговорности не примењује на случајеве из става 1. овог члана.

Вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја

Члан 61.

Задруга води пословне књиге, саставља и подноси финансијске извештаје, на начин и под условима који су прописани законом којим се уређује рачуноводство.

Ревизија финансијских извештаја задруге, врши се у складу са законом којим се уређује ревизија.

VI. ФОНДОВИ, РАСПОДЕЛА ДОБИТИ И ПОКРИЋЕ ГУБИТАКА

Члан 62.

Задруга може да оснује задружни фонд који се користи за инвестиције или повећање обртних средстава задруге.

Задруга може да оснује и резервни фонд из кога се средства користе за покриће губитака задруге.

Задружним правилима се одређује висина издвајања у задружни фонд, резервни фонд и друге фондове.

Расподела добити

Члан 63.

О расподели годишње добити, одлучује скупштина задруге по усвајању финансијских извештаја.

Добит из става 1. овог члана распоређује се следећим редом:

- 1) за покриће губитака пренетих из ранијих година;
- 2) за фондове за различите намене, ако су образовани;
- 3) за исплату нето добити или приписивање добити уложима задругара.

Износ нераспоређене добити преноси се у наредну пословну годину или се користи за унапређење задруге.

Задругар учествује у расподели добити сразмерно величини свог улога у задрузи и вредности извршеног промета преко задруге у складу са установљеним принципима расподеле добити задружним правилима.

Право задругара на учешће у добити постоји само за време трајања статуса члана задруге.

Покриће губитака

Члан 64.

Губитак се покрива из средстава нераспоређене добити из ранијих година.

Ако се губитак не може покрити из средстава нераспоређене добити из ранијих година, покрива се из резервног фонда уколико га је задруга образовала.

Ако се губитак не може покрити из средстава резервног фонда и добити покрива се из других фондова за различите намене или смањењем основног капитала задруге, у складу са задружним правилима.

VII. ПРЕСТАНАК ЗАДРУГЕ

Основи за престанак задруге

Члан 65.

Задруга престаје:

- 1) одлуком скупштине задруге;
- 2) статусном променом, која води престанку задруге;
- 3) банкротством;
- 4) на основу правноснажне одлуке суда или другог носиоца јавних овлашћења;
- 5) ако је против задруге изречена мера забране обављања делатности за коју је регистрована, због тога што не испуњава услове за обављање делатности, а у року одређеном у изреченој мери не испуни те услове, односно не промени делатност;
- 6) ако престану да постоје услови за обављање претежне делатности, осим ако задруга у року од шест месеци не промени претежну делатност;
- 7) ако се број задругара смањи испод законом прописаног минимума, а у року од шест месеци се број задругара не повећа и Регистру се не пријаве нови задругари;
- 8) ако се новчани део основног капитала смањи испод прописаног минимума, а у року од шест месеца се не повећа на минимум прописан овим законом;
- 9) ако није организована у складу са овим законом, задружним правилима и принципима;
- 10) ако не поступи у складу са примедбама и упутствима из извештаја лица овлашћеног за задружну ревизију, односно ако задружни ревизор на основу извештаја о обављеној задружној ревизији оцени да су испуњени услови за ликвидацију задруге;
- 11) ако се својом кривицом не подвргне задружној ревизији;
- 12) у другим случајевима утврђеним законом, уговором о оснивању и задружним правилима.

У случајевима из става 1. тач. 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 и 11. спроводи се ликвидација задруге.

Када задруга престаје у смислу става 1. тачка 2. овог члана, скупштина задруге не може одлучити о престанку задруге, ако се најмање пет задругара, пре доношења одлуке о престанку задруге, писаним путем изјасне да задруга не престаје.

У случају из става 3. овог члана, гласа се јавно, на тај начин што се сваки задругар лично изјашњава о престанку задруге, а за задругаре који су гласали за престанак задруге, сматра се да су из ње иступили.

Статусне промене

Члан 66.

Статусна промена задруге у смислу овог закона је припајање, спајање, подела и издвајање, о чему одлуку доноси скупштина задруге.

Статусне промене задруга су дозвољене ако у њима учествују или из њих настају искључиво задруге.

На статусне промене задруга сходно се примењује закон којим се уређује положај привредних друштава.

Ликвидација

Члан 67.

У случају престанка задруге спроводи се поступак њене ликвидације.

Одлуку о престанку задруге доноси скупштина задруге двотрећинском већином од укупног броја гласова свих чланова задруге, о чему обавештава задружни савез чији је члан и Општи задружни савез Србије.

У поступку ликвидације делатност и послове задруге води директор задруге, који је и ликвидациони управник, ако у правилима задруге није одређено друкчије.

Имовину задруге у задружној својини која преостане после ликвидације ликвидациони управник предаје на управљање Фонду за развој задруга (у даљем тексту: Задружни фонд) који је основан у оквиру Општег задружног савеза Србије и који је дужан да ту имовину употреби за развој задругарства.

Задружни фонд ће имовином из става 4. овог члана, управљати у корист задруга и давати је у закуп задругама или другим правним лицима уколико се на јавни позив не пријаве заинтересоване задруге, а средства од закупа ће употребљавати за повољне кредите за задруге.

Задружни фонд као носилац права и обавеза из овог члана, дужан је да о употреби и управљању повереном имовином из става 4. овог члана извештава министарство надлежно за послове задруга сваких 6 месеци.

Задружни фонд као носилац права и обавеза из овог члана, дужан је да о употреби и управљању повереном имовином из става 4. овог члана проистеклој од земљорадничких задруга, извештава и министарство надлежно за послове пољопривреде сваких 6 месеци.

У случајевима из члана 65. став 1. тач. 7. и 8. Регистратор по службеној дужности покреће поступак принудне ликвидације када се испуне законом прописани услови.

У случајевима из члана 65. став 1. тач. 4, 5, 9, 10 и 11 Регистратор по службеној дужности покреће поступак принудне ликвидације на основу обавештења Општег задружног савеза Србије.

На сва питања која се односе на ликвидацију и принудну ликвидацију задруге а која нису посебно уређена овим законом, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује правни положај привредних друштава.

Стечај

Члан 68.

На поступак стечаја задруге сходно се примењују одредбе закона којим се уређује стечај.

Брисање из Регистра

Члан 69.

Задруга губи својство правног лица брисањем из Регистра.

VIII. СЛОЖЕНА ЗАДРУГА

Члан 70.

Сложена задруга је правно лице које прадставља посебан облик организовања задруга, које пословањем на задружним принципима остварује економске, социјалне и културне интересе и обавља послове које јој уговором о оснивању и задружним правилима пренесу задруге оснивачи.

Сложену задругу могу основати најмање две задруге, у циљу заједничког обављања одређених послова које јој задруге оснивачи и чланови пренесу оснивачким актом. Чланство у сложеној задрузи може стећи неограничен број задруга.

Представљање у органима сложене задруге, оснивачи уређују оснивачким актом и задружним правилима у складу са овим законом.

Задруга из става 1. овог члана стиче својство правног лица уписом у Регистар са обавезом да у свом пословном имену садржи речи „сложена задруга“, назив и седиште задруге као и врсту задруге.

Статус члана сложене задруге може престати на начине предвиђене чланом 32. овог закона, али и престанком задруге која је члан сложене задруге.

На оснивање, пословање и регистрацију задруге из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона.

IX. ЗАДРУЖНИ САВЕЗ

Члан 71.

Задружни савез је самостална, интересна, пословна и стручна организација, коју основају задруге и други задружни савези ради остваривања, усклађивања, унапређивања, пословног повезивања, заштите и заступања заједничких интереса задруга и задругара.

Оснивање

Члан 72.

Задружни савез је правно лице које оснивају задруге или други задружни савези.

Задружни савези се оснивају по врстама задруга и/или за одређену територију.

Задружни савез може основати најмање десет задруга.

Задружни савез стиче статус правног лица уписом у Регистар, у складу са законом којим се уређује поступак регистрације у агенцији за привредне регистре.

Задружни савез оснива се на оснивачкој скупштини доношењем правила задружног савеза и потписивањем оснивачког уговора.

Уговором о оснивању и правилима задружног савеза уређују се, нарочито: услови и начин оснивања, задаци и послови савеза, пословно име, седиште и средства за рад задружног савеза.

Послови

Члан 73.

Послови задружног савеза су:

- 1) подстицање задругарства и унапређења задружних начела;
- 2) пружање стручне и друге помоћи задругама и задругарима приликом оснивања, пословања и престанка задруге;
- 3) заступање интереса задруга пред државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, носиоцима јавних овлашћења и другим институцијама и организацијама;
- 4) покретање регулаторних иницијатива пред регулаторним телима;
- 5) представљање задруга у иностранству, остваривање сарадње са задругама и задружним асоцијацијама из иностранства;
- 6) остваривање сарадње са међународним задружним организацијама;
- 7) организовање и подстицање стручног усавршавања, научно-истраживачког рада и информативно-издавачке и маркетиншке делатности од интереса за унапређење задругарства;
- 8) води евиденцију о задругама (Књигу задруга) и задружну статистику;
- 9) управља имовином у задружној својини која им је предата после ликвидације задруге, у складу са законом;
- 10) обавља информативну и саветодавну функцију према чланицама;
- 11) обавља послове, посредничке и промотивне функције за своје чланице и
- 12) друге послови, у складу са овим законом и правилима задружног савеза.

Поверавање послова

Члан 74.

Задруге могу да повере задружном савезу, чији су чланови, да у њихово име и за њихов рачун обављају одређене послове.

Органи задружног савеза

Члан 75.

Задружним савезом управљају оснивачи, преко својих представника.

Органи задружног савеза су: скупштина, управни одбор, надзорни одбор и председник.

Председник задружног савеза заступа задружни савез.

Скупштина задружног савеза доноси правила савеза.

Правила задружног савеза

Члан 76.

Правила задружног савеза садрже, нарочито:

- 1) пословно име и седиште задружног савеза;
- 2) задатке и послове задружног савеза;
- 3) услове и начин за стицање и престанак статуса члана задружног савеза;
- 4) права и обавезе задруге према задружном савезу и задружног савеза према задрузи;
- 5) одредбе о средствима за рад задружног савеза;
- 6) услове и начин престанка статуса члана задружног савеза;
- 7) избор, опозив и делокруг органа задружног савеза, број чланова органа, мандат, као и начин сазивања и одлучивања органа;
- 8) заступање и представљање задружног савеза;
- 9) унутрашњу организацију задружног савеза;
- 10) начин обављања стучних и других послова за задруге;
- 11) одредбе о јавности рада;
- 12) начин обавештавања задруга;
- 13) одредбе о општим актима задружног савеза и начин њиховог доношења и
- 14) одредбе о другим питањима од значаја за рад задружног савеза.

Књига задруга

Члан 77.

Задружни савез води Књигу задруга својих чланова, која садржи пословно име и седиште задруге, матични и порески идентификациони број задруге члана задружног савеза, податке о извршеној задружној ревизији, податке за задружну статистику и друге податке у складу са правилником о вођењу Књиге задруга.

У Књигу задруга уписују се статусне промене над чланицама, привремено или трајно обустављање пословања, покретање стечајног поступка и други битни елементи за правни статус чланица.

Правилник о вођењу Књиге задруга и вођењу задружне статистике доноси Општи задружни савез Србије у року од 90 дана од дана почетка рада Општег задружног савеза Србије.

Задружни савез је дужан да уредно води и трајно чува Књигу задруга и да податке редовно доставља Општем задружном савезу ради вођења обједињене књиге задруга за територију Републике Србије.

Све задруге су у обавези да се упишу у књигу задруга Општег задружног савеза или надлежног задружног савеза основаног за територију републике према врсти задруге.

Задруга је дужна да се упише у Књигу задруга у року од 30 дана од дана пријема решења о упису у Регистар, усклађивања, статусних и других промена и да уредно доставља и друге податке и прилоге у складу са правилником о вођењу Књиге задруга и задружне статистике.

Задружни савез код којег је извршен упис података у књигу задруга дужан је да изда потврду о извршеном упису.

Књига задруга има карактер јавне исправе.

Задружни савези су дужни, да на захтев државних органа достављају податке из Књиге задруга задружног савеза.

Средства за рад задружног савеза

Члан 78.

Средства за рад задружног савеза обезбеђују се у складу са уговором о оснивању, односно правилима задружног савеза.

Х. ОПШТИ ЗАДРУЖНИ САВЕЗ СРБИЈЕ

Члан 79.

Општи задружни савез Србије оснива се овим законом за територију Републике Србије.

Седиште Општег задружног савеза Србије је у Београду.

Општи задружни савез Србије представља репрезентативни савез задружног сектора и окупља све задружне савезе регистроване на територији Републике Србије.

Општи задружни савез Србије је организован секторски, према врстама задруга.

Општи задружни савез Србије стиче статус правног лица уписом у Регистар, у складу са законом о регистрацији.

Послови

Члан 80.

Општи задружни савез Србије, поред послова из члана 73. овог закона, обавља нарочито послове:

- 1.) активног учешћа у креирању задружне политике Србије и предлаже мере надлежним државним органима;
- 2.) представља задруге у иностранству и остварује сарадњу са међународним задружним организацијама;
- 3.) организује суд части и уређује начин његовог рада;
- 4.) стара се о унапређењу задружне политике и у том циљу сарађује са надлежним државним органима;
- 5.) организује обуке и испите за стицање лиценце за задружног ревизора;
- 6.) издаје лиценцу и врши надзор над радом овлашћених задружних ревизора;
- 7.) води обједињену књигу задруга и књигу задружних савеза за територију Републике Србије;
- 8.) доноси правилнике и акте прописане овим законом;
- 9.) доноси правилник о примени задружних вредности и принципа и других питања значајних за пословање појединих врста задруга;
- 10.) доноси правилник о задружној ревизији, као и измене и допуне тог правилника, као и правилник о вођењу књиге задругара и задружне статистике;
- 11.) обавља друге послове предвиђене овим законом и правилима задружног савеза.

Општи задружни савез Србије о обављању послова из става 1. овог члана подноси извештај министарству надлежном за послове задруга.

За све акте прописане овим законом које доноси Општи задружни савез Србије, неопходно је да пре усвајања тих аката Општи задружни савез прибави сагласност министарства надлежног за послове задруга, као надлежног органа за утврђивање

усклађености аката Општег задружног савеза Србије са овим законом, и да их после усвајања објави у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Органи Општег задружног савеза Србије

Члан 81.

Органи Општег задружног савеза Србије су:

- 1) Скупштина;
- 2) Управни одбор;
- 3) Надзорни одбор;
- 4) Председник;
- 5) Суд части.

Скупштина бира све органе савеза и у њој су представљени сви репрезентативни задружни савези основани за територију Републике Србије.

Услови за одређивање репрезентативности задружних савеза се уређују задружним правилима Општег задружног савеза на који сагласност даје министарство надлежно за послове задруга.

Министро надлежно за послове задруга је другостепени орган у случају жалбе везане за утврђивање или губитак репрезентативности.

Органи из става 1. овог члана се бирају и функционишу у складу са одредбама овог закона које се односе на задружне савезе и задруге.

Средства за рад Општег задружног савеза Србије

Члан 82.

Средства за рад Општег задружног савеза Србије обезбеђују се из следећих извора:

- 1) накнада за обављање послова и услуга;
- 2) управљања повереном имовином;
- 3) чланарине;
- 4) донација, прилога, поклона и помоћи;
- 5) средстава остварених по основу реализације програма и пројеката;
- 6) средстава остварених из пословања;
- 7) прихода остварених на основу међународне сарадње на програмима, пројектима и другим активностима;
- 8) других прихода у складу са законом.

Фонд за развој задруга

Члан 83.

Општи задружни савез Србије у оквиру своје организације, а ради обезбеђивања финансијских средстава за подстицање развоја задруга, оснива Фонд за развој задруга (у даљем тексту: Фонд).

Фонд нема својство правног лица.

Седиште Фонда је у просторијама Општег задружног савеза.

Послови Фонда као посебне организационе јединице Општег задружног савеза

Члан 84.

Фонд обавља послове у вези са финансирањем припреме, реализације и развоја програма, пројеката и других активности у области спровођења задружне политике, управља повереном имовином у задружној својини у складу са законом и општим актима.

Фонд обавља стручне и друге послове у вези са прибављањем средстава, управљањем тим средствима и њиховим коришћењем, води базе података о програмима, пројектима и другим активностима у области које Фонд финансира, као и потребним и расположивим финансијским средствима за њихову реализацију.

Фонд подстиче, успостављање и остваривање сарадње са међународним и домаћим финансијским институцијама и другим правним и физичким лицима ради финансирања задружног сектора, у складу са задружном политиком и другим стратешким плановима и програмима.

Приходи Фонда

Члан 85.

Општи задружни савез Србије отвара посебан рачун Фонда.

Приходи рачуна Фонда остварују се из:

- 1) донација, прилога, поклона и помоћи;
- 2) средстава остварених из пословања Фонда;
- 3) прихода остварених на основу међународне сарадње на програмима, пројектима и другим активностима;
- 4) прихода од управљања слободним новчаним средствима Фонда;
- 5) других извора, у складу са законом.

Коришћење средстава Фонда

Члан 86.

Фонд у обављању својих послова, а нарочито у планирању и коришћењу средстава, примењује принципе објективности и одговорности, међународно признате стандарде добре праксе и јавности у раду и доношењу одлука.

Средства Фонда користе се за финансирање развоја задруга, према посебним програмима које доноси Фонд, а сагласност даје Влада.

Фонд може учествовати и у суфинансирању програма, пројеката и других активности ако их организују и финансирају међународне организације, финансијске институције и тела или друга страна и домаћа правна и физичка лица ако је то у складу са прописима и актима који уређују пословање Фонда.

Програми Фонда

Члан 87.

Управни одбор Општег задружног савеза:

- 1) доноси годишњи програм рада Фонда;
- 2) утврђује финансијски план, периодични обрачун и годишњи обрачун;
- 3) прати реализацију програма и врши контролу над рационалним коришћењем средстава;

4) одлучује о другим питањима и врши друге послове утврђене задружним правилима.

На годишњи програм рада Фонда сагласност даје Влада/Министарство надлежно за послове задруга (у даљем тексту: Министарство).

Фонд доставља Министарству извештај о остваривању програма рада за протеклу годину, најкасније до 31. марта текуће године.

Министарство доставља извештај Влади на сагласност.

Јавност рада Фонда

Члан 88.

Општи задружни савез благовремено и истинито обавештава јавност о обављању делатности за коју је основано Фонд, на начин прописан задружним правилима.

Обављање стручних и других послова

Члан 89.

Стручне и административно-техничке послове обављају запослени у посебној организационој јединици Општег задружног савеза која се бави пословима Фонда.

XI РЕГИСТРАЦИЈА ЗАДРУГЕ И ЗАДРУЖНИХ САВЕЗА

Регистрација задруга и задружних савеза

Члан 90.

У Регистар се региструју оснивање, промене података о задругама и задружним савезима и њихов престанак.

Регистрација задруга и задружних савеза, односно регистрација података и докумената прописаних овим законом обавља се у складу са законом о регистрацији.

Задруга односно задружни савез може да отпочне са обављањем делатности од момента регистрације у Регистар.

Подаци који се уписују у Регистар

Члан 91.

У Регистар се региструју следећи подаци о задрузи:

- 1) ознаку врсте задруге;
- 2) пословно име;
- 3) адреса седишта;
- 4) датум и време оснивања;
- 5) датум и време промена;
- 6) матични број додељен од стране Републичког завода за статистику;
- 7) пореско-идентификациони број (ПИБ);
- 8) шифру и опис претежне делатности;
- 9) бројеве рачуна у банкама;
- 10) лично име и матични број задругара који је физичко лице, односно пословно име, адресу седишта и матични број задругара који је правно лице;
- 11) лично име и матични број директора или вршиоца дужности директора;

- 12) лично име и матични број заступника и границе његових овлашћења;
- 13) податак о томе да ли се задруга оснива/послује са улозима или са чланаринама
- 14) податке о улогу сваког појединог задругара.

У Регистар се региструју следећи подаци о задрузи, ако постоје:

- 1) лично име и матични број чланова управног одбора и/или надзорног одбора;
- 2) подаци о огранку задруге;
- 3) адреса за пријем поште;
- 4) скраћено пословно име;
- 5) пословно име на страном језику.

У Регистар се региструју и:

- 1) подаци о ликвидацији и стечају задруге, у складу са законом;
- 2) забележбе података од значаја за правни промет задруге;

У Регистар се региструју и други подаци о задрузи у складу са законом.

У Регистар се региструју и све промене података о задрузи садржаних у Регистру.

Изузетно од става 5. овог члана, задруге које послују са чланарином у обавези су да упишу у Регистар само осниваче и промене оснивача, а не и свих чланова задруге.

Ако се у Регистар региструју подаци који се односе на страном правно или физичко лице, уместо матичног броја Регистар садржи, за страном физичко лице број његовог пасоша и државу издавања, а за страном правно лице државу седишта, адресу седишта и број под којим се то правно лице води у матичном регистру.

У Регистар се региструју следећи подаци о задружном савезу:

- 1) пословно име;
- 2) адреса седишта;
- 3) датум и време оснивања;
- 4) датум и време промена;
- 5) матични број додељен од стране Републичког завода за статистику;
- 6) пореско-идентификациони број (ПИБ);
- 7) шифру и опис претежне делатности;
- 8) бројеве рачуна у банкама;
- 9) пословно име, седиште и матични број оснивача односно члана задружног савеза;
- 10) лично име и матични број председника задружног савеза;
- 11) лично име и матични број чланова управног одбора;
- 12) лично име и матични број чланова надзорног одбора;
- 13) забележбе података од значаја за правни промет задружног савеза;
- 14) престанак задружног савеза.

У Регистар се региструју и други подаци о задружном савезу у складу са законом.

У Регистар се региструју и све промене података о задружном савезу садржаних у Регистру.

Ако се у Регистар региструју подаци који се односе на страном правно или физичко лице, уместо матичног броја Регистар садржи, за страном физичко лице број његовог

пасоша и државу издавања, а за страном правно лице број под којим се то правно лице води у матичном регистру и држава тог регистра.

Регистрација докумената

Члан 92.

Задруга односно задружни савез дужни су да Регистру ради регистрације доставе следећа документа:

- 1) оснивачки акт,
- 2) измене оснивачког акта и пречишћен текст тог документа након сваке такве измене,
- 3) задружна правила односно правила задружног савеза,
- 4) измене задружних правила односно правила задружног савеза и пречишћен текст тог документа након сваке такве измене .

Сходна примена одредби о регистрацији

Члан 93.

Одредбе овог закона којима је уређена регистрација задруга, сходно се примењују и на сложене задруге и Фонд за развој задруга.

XII. ЗАДРУЖНА РЕВИЗИЈА

Појам задружне ревизије

Члан 94.

Задружна ревизија је контрола примене задружних принципа и задружних вредности у организовању и пословању задруге, пословању задруге са задругарима и трећим лицима, имовинско-правних односа и међусобних односа задруге и запослених, као и примене правилника и других аката Општег задружног савеза и задружних правила у погледу оснивања, организовања и целокупног пословања задруге и задружног савеза.

Послови који се односе на задружну ревизију, а које обавља Општи задружни савез Србије у складу са овим законом, представљају поверене послове.

Правилником о задружној ревизији који доноси Општи задружни савез Србије уз претходну сагласност министарства надлежног за послове задруга(у даљем тексту: Министарство), прописује начин вршења задружне ревизије, поступак и обавезе задружног ревизора и задруге у поступку задружне ревизије.

Вршилац задружне ревизије

Члан 95.

Задружну ревизију обавља задружни ревизор као физичко лице или као предузетник које има лиценцу за обављање задружне ревизије.

Лиценцу за обављање задружне ревизије издаје Општи задружни савез Србије. Лиценцу за обављање задружне ревизије може добити физичко лице из става 1. овог члана ако испуњава услове предвиђене овим законом.

Задружни ревизор

Члан 96.

Задружни ревизор је физичко лице које има лиценцу са звањем задружни ревизор и које обавља задружну ревизију и одговара за правилност обављене задружне ревизије, састављање извештаја о задружној ревизији и изражавање ревизорског мишљења, у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Лиценцу о стицању звања задружни ревизор издаје Општи задружни савез Србије лицу које испуњава следеће услове:

- 1) висока школска спрема;
- 2) положен испит за стицање професионалног звања задружни ревизор;
- 3) активно знање српског језика;
- 4) да није осуђивано за кривично дело које га чини недостојним за обављање задружне ревизије.

Задружни ревизор уписује се у Именик задружних ревизора.

Програм за полагање испита за задружног ревизора, као и програм обука за задружне ревизоре, доноси Општи задружни савез Србије уз претходно прибављену сагласност министарства.

Именик задружних ревизора

Члан 97.

Именик задружних ревизора води Општи задружни савез Србије.

Садржај и начин вођења именика из става 1. овог члана прописује Општи задружни савез Србије уз претходно прибављену сагласност министарства.

Стицање лиценце за обављање задружне ревизије

Члан 98.

Лиценца за обављање задружне ревизије издаје се на основу захтева лица из члана 96. став 1. овог закона.

Захтев за добијање лиценце о стицању звања задружног ревизора, подноси физичко лице које испуњава услове за обављање задружне ревизије.

Уз захтев из става 2. овог члана, достављају се докази о испуњености услова из члана 96. став 2, и то:

- 1) оверена фотокопија дипломе о стицању високе стручне спреме;
- 2) доказ о положеном испиту за задружног ревизора;
- 1) доказ о активном знању српског језика (за стране држављане).

Општи задружни савез Србије је дужан да одлучи о захтеву из става 1. овог члана, решењем, у року од 30 дана од дана подношења захтева.

Уколико Општи задружни савез Србије не одлучи о захтеву из става 1. овог члана у року од 30 дана од дана његовог подношења, подносилац има право да уложи жалбу министарству, које ће у року од 15 дана упутити захтев Општем задружном савезу Србије да изда решење подносиоцу захтева и да о томе обавести министарство.

Ако нису испуњени услови прописани овим законом, решењем се одбија захтев из става 1. овог члана.

Лиценца из става 1. овог члана се издаје на рок од 5 година и може се продужити у складу са правилником који прописује Општи задружни савез Србије.

Одузимање лиценце за обављање задружне ревизије

Члан 99.

Лиценца за обављање задружне ревизије, може одузети решењем Општи задружни савез Србије:

- 1) ако се утврди да задружни ревизор, не обавља ревизију у складу са одредбама овог закона и прописима донетим на основу овог закона;
- 2) ако је лиценца за обављање задружне ревизије издата на основу неистинитих или нетачних података.

На решења из става 1. овог члана може се уложити жалба у року од 8 дана Министарству надлежном за послове задруга.

Општи задружни савез је у обавези да размотри сваку притужбу на рад задружних ревизора и установи ваљаност извештаја о обављеној ревизији на које су притужбе упућене.

Обавезност и врсте задружне ревизије

Члан 100.

Задружна ревизија је обавезна за све задруге и може бити редовна и ванредна.

Редовна задружна ревизија обавља се сваке друге године.

Задруга је дужна да се подвргне ванредној задружној ревизији на захтев било ког органа задруге, задружног савеза чији је члан, Општег задружног савеза Србије, надлежних министарстава или најмање 30% задругара, ако задружним правилима није одређен већи број задругара.

Ванредна задружна ревизија из става 3. овог члана обавља се у року који је одређен захтевом.

Задруга која се својом кривицом не подвргне редовној задружној ревизији, у року из става 2. овог члана, престаје са радом после спроведеног поступка принудне ликвидације, коју по службеној дужности покреће Регистар, о трошку задруге, а на основу обавештења Општег задружног савеза, и брише се из Регистра.

Трошкове редовне задружне ревизије и ванредне задружне ревизије која се обавља на захтев органа задруге сноси задруга.

Трошкове ванредне задружне ревизије која се обавља на захтев надлежног државног органа или најмање 30% задругара, односно већег броја задругара ако је то одређено задружним правилима, сноси подносилац захтева уколико није било потребе за ванредном задружном ревизијом.

Избор задружног ревизора

Члан 101.

Општи задружни савез Србије упућује овлашћено лице за обављање задружне ревизије из члана 96. став 1. овог закона, са листе задружних ревизора да обави задружну ревизију у задрузи, која са тим задружним ревизором закључује писани уговор за сваку појединачну задружну ревизију.

Задруга може да захтева од задружног ревизора, коме је поверила ревизију свог пословања, посебне уговорне гаранције у случају штете која би могла да настане за задругу, ако задружна ревизија није објективно извршена, односно ако поступак задружне ревизије није био у складу са законом и другим прописима.

Задружну ревизију исте задруге може да обавља исти задружни ревизор највише три пута узастопно.

Забрана сукоба интереса

Члан 102.

Задружни ревизор не може да обавља ревизију у задрузи у којој је члан или је у њој запослен, као ни у задружном савезу коме његова задруга припада или је у задружном савезу запослен.

Обавезе задруге у поступку задружне ревизије

Члан 103.

Задруга је дужна да задружном ревизору стави на располагање исправе и документацију и пружи друге информације неопходне за обављање задружне ревизије и састављање извештаја о извршеној задружној ревизији.

Задруга је дужна да задружном ревизору омогући да учествује у раду седнице скупштине и других органа задруге, давањем одговора и мишљења о свим питањима која су предмет задружне ревизије.

Обавезе задружног ревизора у поступку задружне ревизије

Члан 104.

Задружни ревизор је дужан да састави писани извештај о обављеној задружној ревизији (у даљем тексту: извештај).

Извештај садржи налаз и мишљење са образложењем о питањима која су предмет задружне ревизије.

Задружни ревизор је дужан да на захтев задруге пружи додатна објашњења у вези са предметом извештаја.

Извештај са налазом и мишљењем, доставља се задрузи и надлежном задружном савезу чији је задруга члан.

Ако задруга није члан ниједног задружног савеза, Извештај са налазом и мишљењем се доставља Општем задружном савезу Србије.

Задруга може овлашћеном задружном ревизору доставити приговор на извештај о обављеној задружној ревизији у року од 15 дана од дана пријема извештаја.

Извештај постаје коначан даном истека рока за достављање приговора, односно даном када задруга прими одговор овлашћеног задружног ревизора о одбијању приговора.

По коначном извештају задружног ревизора задруга односно задружни савез могу, у року од 15 дана од дана добијања коначног извештаја уложити жалбу министарству.

Ако је на основу извештаја задружног ревизора покренут поступак ликвидације задруге односно задружног савеза тај поступак се прекида до решења спора пред министарством.

Поступање по налазима и мишљењима из извештаја задружног ревизора

Члан 105.

Задруга је дужна да најкасније у року од 90 дана од дана када је извештај постао коначан поступи по налазима и мишљењу из извештаја и да о томе обавести задружног ревизора и Општи задружни савез Србије.

Ако задруга не поступи у складу са налазима и мишљењима из извештаја у року из става 1 овог члана, задружни ревизор је у обавези да о томе обавести Општи задружни савез Србије и да му достави извештај са налозима и мишљењем.

Општи задружни савез Србије разматра извештаје из става 2 овог члана и упућује предлог за ликвидацију задруге надлежном министарству.

Ако задруга не поступи у складу са налазима и мишљењима из извештаја, задруга престаје са радом после спроведеног поступка ликвидације који, по службеној дужности покреће Регистар, о трошку задруге, а на основу обавештења министарства и брише се из Регистра.

Обавезност пријављивања кривичног дела, привредног преступа односно прекршаја

Члан 106.

Ако задружни ревизор у поступку обављања задружне ревизије оцени да је учињено кривично дело, привредни преступ или прекршај, дужан је да одмах надлежном органу поднесе пријаву, односно захтев за покретање поступка.

Сходна примена

Члан 107.

Задружна ревизија је обавезна и за сложене задруге и задружне савезе.

На задружну ревизију сложених задруга и задружних савеза сходно се примењују одредбе о задружној ревизији задруга.

Надзор

Члан 108.

Општи задружни савез Србије врши надзор над спровођењем задружне ревизије од стране задружних ревизора и о томе подноси годишњи извештај министарству.

Министарство врши надзор над спровођењем задружне ревизије и представља другостепени орган у жалбеним поступцима поводом задружне ревизије.

Задружни саветодавац

члан 109.

Министарство надлежно за послове пољопривреде, информисање и едукацију земљоредничких задруга врши преко задружног саветодавца.

Лице које обавља послове задружног саветодавца мора да исуњава следеће услове:

- 1) да поседује високу школску спрему;
- 2) да поседује активно знање српског језика;
- 3) да није осуђивано за кривично дело које га чини недостојним за обављање задружне ревизије.

Министарство надлежно за послове пољопривреде ближе прописује друге услове за обављање послова задружног саветодавца, начин обављања послова, координацију са релевантним задружним савезима као и критеријуме за оцену рада задружног саветодавца.

Министарства у складу са својим надлежностима могу сходно потребама за постојање саветодавних служби у областима развоја задругарства из своје надлежности исте и формирати или поверити те послове постојећим задружним саветодавним

службама унутар задружних савеза у ком случају задружни савези ближе прописују услове за рад задружног саветодавца на које сагласност даје надлежно министарство.

ХИИ. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступ

Члан 110.

Новчаном казном од 50.000 до 3.000.000 динара, казниће се за привредни преступ задруга, односно задружни савез:

- 1) ако обавља делатност без уписа у Регистар;
- 2) ако се не придржава прописа које су, ради спровођења одредаба овог закона, донела Влада РС, односно носиоци јавних овлашћења надлежни за послове задруга;
- 3) ако се својом кривицом не подвргне задружној ревизији;
- 4) ако не поступи по коначном ревизијском извештају.

За радње из става 1. овог члана, казниће се и одговорно лице у задрузи, односно задружном савезу новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара.

Прекршаји

Члан 111.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара, казниће се за прекршај задруга:

- 1) ако у пословном имену не садржи ознаку „задруга“ као и ознаку врсте задруге, име и седиште задруге, а друго правно лице ако у називу фирме користи задружно име, а регистровано је по ступању на снагу овог закона (члан 7. став 2.);
- 2) ако не води, не држи у седишту задруге или не чува књигу задругара (члан 37. став 1, 3. и 4.);
- 3) ако лицима из члана 37. став 6 и 7. не омогући увид у књигу задругара;
- 4) ако задруга не испуни обавезу уписа у Књигу задруга у року предвиђеном у члану 77 овог закона.
- 5) ако ревизору не стави на располагање исправе и документацију и не пружи друге информације неопходне за обављање ревизије и састављање извештаја о извршеној ревизији (члан 103.);
- 6) ако у року од 60 дана од дана када је извештај о обављеној ревизији постао коначан, не обавести ревизора који је обавио ревизију и органе из члана 94. став 1. овог закона о свом поступању по примедбама и упуштвима из тог извештаја (члан 105.)

За радње из става 1. овог члана, казниће се за прекршај и одговорно лице у задрузи, новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара.

Члан 112.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај ревизор:

- 1) ако не састави писани извештај о обављеној ревизији;
- 2) ако на захтев задруге не пружи додатна објашњења задрузи у вези са предметом свог извештаја;
- 3) ако извештај о обављеној ревизији, са примедбама и упуштвима не достави задрузи, Општем задружном савезу и надлежном државном органу.

XIV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Постојеће задруге и задружни савези

Члан 113.

Даном ступања на снагу овог закона, постојеће задруге и задружни савези настављају да раде, на начин и под условима под којима су уписани у Регистар.

Постојеће задруге и задружни савези дужни су да ускладе своју организацију, пословање и опште акте с одредбама овог закона најкасније у року од годиу дана од дана ступања на снагу овог закона.

Постојеће задруге и задружни савези дужни су да промене извршене у поступку усклађивања, а које су предмет Регистрације, пријаве Регистру привредних субјеката у року од петнаест дана од дана њиховог настанка.

Постојеће задруге и задружни савези, које не поступе по одредби става 2. овог члана престају са радом, после спроведеног поступка принудне ликвидације, који по службеној дужности покреће Регистар на основу обавештења задружног ревизора, о трошку задруге, односно задружног савеза и бришу се из Регистра.

Правна лица која до дана ступања на снагу овог закона у свом пословном имену користе скраћенице које одређују задругу могу да наставе да користе ту скраћеницу у циљу њихове препознатљивости на тржишту.

Члан 114.

Општи задружни савез Србије ће почети са радом најкасније у року од дванаест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Даном почетка рада Општи задружни савез Србије преузима права и обавезе, послове, предмете, опрему, средства за рад, архивску грађу, регистраторски материјал и осталу покретну и непокретну имовину Задружног савеза Југославије, као и потребан број запослених из Задружног савеза Југославије.

Задружни савез Југославије престаје са радом даном почетка рада Општег задружног савеза Србије и брише се из Регистра на основу пријаве коју ће поднети овлашћено лице Општег задружног савеза Србије.

Од дана ступања на снагу овог закона Задружни савеза Југославије, као ни његови оснивачи и чланови не могу да отуђе имовину у власништву Задружног савеза Југославије коју ће оснивањем преузети Општи задружни савез Србије као правни следбеник Задружног савеза Југославије.

Члан 115.

Влада на предлог министарства надлежаног за послове задруга, у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, именуваће Радну групу од пет чланова, чији је задатак израда општих аката, припрема за избор органа, као и обављање других послова неопходних за почетак рада Општег задружног савеза.

Средства за трошкове рада Радне групе из става 1. овог члана обезбеђују се из буџета Републике Србије.

У средства из става 2. овог члана не улазе трошкови накнада за чланове Радне групе из става 1. овог члана.

Почетком рада Општег задружног савеза престаје са радом Радна група из става 1. овог члана.

Започети поступци

Члан 116.

Поступци за враћање имовине задруге, односно задружног савеза, који су започети у складу са Законом о задругама ("Службени лист СРЈ", бр. 41/96 и 12/98 и „Службени гласник РС“, бр. 101/05-др.закон и 34/06), по захтеву задруге, односно задружног савеза до ступања на снагу овог закона, а који нису правоснажно окончани, окончаће се по одредбама тог закона.

Правноснажни акт о враћању имовине који је донет у поступку из става 1. овог члана, представља основ за упис права својине на тој имовини (задружне својине) у корист задруге, односно задружног савеза, у јавну књигу о евиденцији права на непокретност или регистрима непокретности.

Упис задружне својине у неспорним ситуацијама

Члан 117.

На пољопривредном земљишту на коме је израђен и потврђен попис земљишта у друштвеној својини, односно државној својини у складу са Законом о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине („Службени гласник РС“, бр. 49/92 и 54/96), и које је, на основу тога, уписано као друштвена својина, уписаће се задружна својина без поновне оцене исправа о стицању, а на основу захтева задруге која полаже одређено право.

Министарство надлежно за послове пољопривреде може у року од 5 година од дана уписа у катастар непокретности, да поднесе захтев за исправку уписа облика својине из става 1. овог члана, уколико сматра да је у поступку израде и потврђивања пописа земљишта у друштвеној, односно државној својини, погрешно одређен облик својине као друштвена или задружна.

Јавни регистар о непокретности, решење о упису задружне својине из става 1. овог члана, доставља задрузи и министарству надлежном за послове пољопривреде.

Уколико надлежни орган, у складу са прописима о реституцији, утврди да је предмет враћања земљишта које је уписано као задружна својина у складу са ставом 1 овог члана, задруга је у обавези да исто земљиште врати и поред промене облика својине у задружну.

Задруга која у складу са ставом 1. овог члана, упише задружну својину на имовини, не може ту имовину отуђити нити оптеретити у року од 5 година од дана уписа у катастар непокретности, с тим да надлежни орган који води евиденцију о непокретностима и правима на њима има обавезу да упише забележбу.

Задруга која је основана после 8. новембар 2006. године, а чија је имовина настала из унетих улога задругара и пословања, а уписана као друштвена својина у јавну евиденцију права на непокретности уписаће се као задружна имовина на захтев задруге поднет надлежном органу који води евиденцију о поседу непокретности.

Имовина за коју задруге, односно задружни савези поседују веродостојну исправу у смислу правоснажне одлуке органа државне управе, суда или споразум о повраћају имовине, којом је утврђено право на упис те имовине у јавну евиденцију права на непокретности на захтев задруге, односно задружног савеза биће уписана код органа који води евиденцију о поседу непокретности, без поновног поступка доказивања.

Члан 118.

Грађевински објекти и пољопривредни објекти које је задруга, односно задружни савез стекао радом и пословањем (изградњом, куповином, и др. теретно правним послом) до дана ступања на снагу овог закона, на којој право коришћења има задруга, односно задружни савез и која је евидентирана као друштвена својина, а за које задруга, односно задружни савез, поседују употребну или грађевинску дозволу, односно други документ о изградњи, или купопродајни уговор, утврђује се као задружна својина и уписује се у јавне књиге о евиденцији права на непокретност или регистрима непокретности, уколико је имовина изграђена, односно купљена у периоду када је задруга односно задружни савез пословао у организационом облику земљорадничке задруге односно задружног савеза.

Комисија за разграничење задружне и државне својине на имовини у друштвеној својини на којима одређена права полажу задруге

Члан 119.

Влада ће посебним актом основати Комисију од седам чланова, за разграничење задружне и државне својине на имовини у друштвеној својини на којима одређена права полажу задруге (У даљем тексту: Комисија), са задатком да изврши разграничење државне и задружне својине на објектима и земљишту који се на дан ступања на снагу овог закона воде као друштвена својина, а на којима неко право полажу задруге и предложи Влади решења за утврђивање својинског право.

Комисију из става 1 овог члана образује Влада као привремено радно тело на предлог министарства надлежног за послове задруга и министарства надлежног за послове пољопривреде.

Поступак и исправа за упис задружне својине

Члан 120.

Решење које Влада на предлог Комисија, доноси јесте веродостојана исправа на основу које задруга, односно задружни савез може извршити упис у јавне књиге о евиденцији права на непокретност или регистрима непокретности, на основу које је орган надлежан за упис у јавне књиге о евиденцији права на непокретност или регистрима непокретности обавезан да поступи, односно да изврши упис.

Републички геодетски завод, односно надлежна служба за катастар непокретности према месту налажења(уписа) непокретности је у обавези да достави све податке којим располаже, на захтев Комисије у року од 30 дана од дана пријема таквог захтева.

Задруга, односно задружни савез дужан је да у року од 12 месеци од дана формирања Комисије, поднесе захтев за разграничење државне и задружне својине на објектима и земљишту који се на дан ступања на снагу овог закона воде као друштвена својина, а на којима неко право полажу задруге или задружни савези.

Комисија ће о свим захтевима из става 3 овог члана поступати по захтеву у року од 60 дана од дана пријема захтева, а уколико није у могућности да на основу расположивих доказа утврди постојање права на упис задружне својине, упутиће подносиоце на поступак доказивања пред надлежним судом.

Уколико се задруга, односно задружни савез који је упућен на поступак доказивања не обрати надлежном суду у року од 30 дана од дана када га је комисија упутила на поступак доказивања и о томе не достави потврду комисији, сматраће се да

је задруга односно задружни савез одустао од доказивања имовинских права на одређеној имовини те је Комисија у обавези да у року од 60 дана од дана пријема захтева, предложи Влади решење о утврђивању те имовине као државне и поверавању те имовине Задружном фонду на управљање, које у предвиђеном року Влада доноси.

Решење из става 5. овог члана представља основ за упис државне својине у јавни регистар о непокретностима, као и за упис забележбе да истом имовином управља Задружни фонд.

Протеком рока из става 5. овог члана имовина, која је евидентирана као друштвена својина, а за коју није поднет захтев за упис права задружне својине или је тај захтев правноснажно одбијен, односно није евидентирана као задружна својина у евиденцији задруге, постаје државна својина и предаје се Задружном фонду на управљање, што Влада констатује решењем.

Разграничење задружне и државне својине

Члан 121.

Влада ће посебном уредбом прописати начин разграничења на објектима на којима су задруге у катастар непокретности уписане као носиоци права у друштвеној својини, а објекти су изграђени у време када су задруге биле основне организације удружениг рада пољопривредних радних организација и комбината а грађевинска дозвола гласи на радну, односно основну организацију удруженог рада, а не на задругу; начин разграничења државне и задружне својине на градском грађевинском земљишту и на грађевинском земљишту које је задругама додељено од локалне самоуправе без накнаде.

Имовину коју је задруга, односно задружни савез стекао радом и пословањем (куповином, изградњом и др.) или бестеретно (поклон, легат, задужбина, донација и др.) до дана ступања на снагу овог закона, на којој право коришћења има задруга, односно задружни савез и која је евидентирана као друштвена својина, утврђује се као задружна својина на основу решења из члана 120. став 1 овог закона, и уписује се у јавне књиге о евиденцији права на непокретност или регистрима непокретности.

Друштвена имовина из става 1. овог члана која је бестеретно пренета из задружне својине у друштвену и као таква је евидентирана у јавне књиге о евиденцији права на непокретностима као друштвена својина пренеће се у задружну својину на основу решења из члана 120. став 1 овог закона.

Имовина коју су задругари, као физичка лица и титулари права на тој имовини, унели у задругу, а која је уписана као друштвена својина у јавне књиге о евиденцији права на непокретностима, биће уписана као задружна својина на основу решења из члана 120. став 1 овог закона.

Ако задруга или задружни савез не располажу одговарајућом документацијом за утврђивање задружне својине на имовини која је у друштвеној својини а која се налази код субјеката који нису задруге нити задружни савези, њено утврђивање извршиће Комисије на основу поднетог захтева.

Уз захтев за упис права задружне својине на непокретној имовини, задруга, односно задружни савез подноси решење из члана 120. став 1 овог закона којим доказује право на непокретну имовину и њено књижење као задружне својине.

Уредбу из става 1. овог члана, влада доноси на предлог министарства надлежног за послове задруга и министарства надлежног за послове пољопривреде.

Доношење подзаконских прописа

Члан 122.

Акте из члан 119. и 121. овог закона Влада ће донети у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Акте из члан 94., 96., 97., и 98., Општи задружни савез Србије ће донети у року од 90 дана од дана свог успостављања.

Престанак важења ранијих закона

Члан 123.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Закон о задругама („Службени лист СРЈ“, бр. 41/96 и 12/98 и „Службени гласник РС“, бр. 101/05-др. закон и 34/06) и Закон о задругама („Службени гласник СРС“, број 57/89 и „Службени гласник РС“, бр. 46/95 и 101/05-др. закон).

Ступање на снагу

Члан 124.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.